

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/242/2019
Identifikačné číslo spisu: 1112241807
Dátum vydania rozhodnutia: 27.11.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1112241807.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Fondu na podporu vzdelávania, so sídlom v Bratislave, Panenská 29, zastúpeného spoločnosťou GARAJ & Partners s.r.o., Advokátskou kanceláriou so sídlom v Bratislave, Jozefská 3, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Marián Garaj, proti žalovanému J. E. K., bytom v B. B., D. XX, zastúpeného JUDr. Ing. Bernardom Pekárom, PhD., advokátom AK Pekár s.r.o. so sídlom v Banskej Bystrici, Kukučínova 24, o zaplatenie 5.660,45 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 20 Cpr 1/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. marca 2019 sp. zn. 12 CoPr 1/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 11. septembra 2017 č.k. 20 Cpr 1/2014-677 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.585,- €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z priznanej od 13. novembra 2012 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v pomere 62 %.

1.1. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 39, § 451 ods. 1 a 2 a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 a 9, § 4, § 5 ods. 4 zákona č. 471/2002 Z.z. o pôžičkovom fonde pre začínajúcich pedagógov, v znení účinnom v čase uzavretia sporných dohôd o vykonaní práce (ďalej aj „ZPFZP“) a § 1 ods. 4, § 222 ods. 1, 2 a 6, § 223 ods. 1, § 226 ods. 1 a 2 a § 17 ods. 3 Zákonníka práce (ďalej len „ZP“).

1.2. Vecne poukázal predovšetkým na skutočnosť, že dohody o vykonaní práce uzavreté medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným (celkom 7 dohôd v čase od 14.12.2009 do 20.4.2010, pozn.) boli neplatné a preto, ak mu na základe takýchto neplatných právnych úkonov bola vyplatená odmena, vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vrátiť. Dohody boli podľa jeho názoru „neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko svojim obsahom odporujú § 5 zákona

..., keď podľa tohto ustanovenia zamestnanci fondu nesmú byť členmi rady fondu ...“. K otázke, či na základe neplatnosti vyššie uvedených dohôd vznikol medzi účastníkmi pracovnoprávny vzťah, resp. faktický pracovný pomer súd prvej inštancie zaujal negatívne stanovisko. Súd prvej inštancie v danej veci neidentifikoval základné znaky pracovnoprávneho vzťahu, najmä výkon závislej práce - osobnú závislosť a podriadenosť zamestnanca voči svojmu zamestnávateľovi, výkon práce v mene zamestnávateľa na základe jeho pokynov a za odplatu. Pri tomto zistení vychádzal predovšetkým z ustanovení § 3 ods. 5 a 8, § 5 ods. 2 a 4 a § 9 ods. 4 ZPFZP. A pretože medzi účastníkmi nevznikol pracovnoprávny vzťah, ani faktický pracovný pomer, nemohol žalovaný ani požívať ochranu uvedenú v § 17 ods. 3 ZP. Rovnako súd prvej inštancie uviedol, že z obsahu vykonaného dokazovania nevyplynulo, resp. sporové strany (najmä žalovaný) toto nepreukázali, že žalovaný v rámci uzavretých dohôd o vykonaní práce vykonal pre žalobcu (aj) práce, ktoré nevyplyvali z jeho funkcie člena Rady fondu.

1.3. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie sporného nároku, súd prvej inštancie dospel k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci subjektívna premlčacia lehota neuplynula, pretože táto začala plynúť od 5. októbra 2011 (kedy bolo vypracované „memorandum“) a žaloba bola podaná na súd 13. decembra 2012.

1.4. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa žalovaný bezdôvodne obohatil len o skutočne (jemu) vyplatenú sumu, a preto nad jej rozsah žalobu zamietol.

2. Na odvolanie oboch sporových strán Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 21. marca 2019 sp. zn. 12 CoPr 1/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, odmietol odvolanie žalovaného proti výroku o zamietnutí žaloby a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie v zásade zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, teda rozhodol vecne správne. V tejto súvislosti s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkázal na vecne správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku.

2.1. Odvolací súd ďalej uviedol, že žalovaný bol v čase uzavretia predmetných dohôd o vykonaní práce podľa § 226 ZP členom Rady fondu, ktorá funkcia bola čestná, t.j. nehonorovaná. Žalovaný s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 4 zákona o študentskom pôžičkovom fonde nemohol byť zároveň zamestnancom fondu a preto mu nevznikol ani platný pracovnoprávny vzťah. Činnosti, ktoré sa žalovaný na základe uzavretých dohôd zaviazal vykonávať spadajú do pôsobnosti Rady fondu, ktorej bol žalovaný členom (pozri bod 8.1 a 8.3 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia). Priamo z citovaného zákona (§ 5 ods. 4) i Štatútu fondu vyplýva, že členovia Rady fondu nie sú podriadení riaditeľovi fondu. Žalovaný nezískal status zamestnanca a preto je aplikácia § 17 ods. 3 ZP v danej veci vylúčená. V neposlednom rade odvolací súd uviedol, že podľa jeho názoru požiadavku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnenú žalobcom v súlade s právnou úpravou nemožno považovať za odporujúcu dobrým mravom, za šikanózný výkon práva ani za jeho zjavné zneužitie, a to len preto, že uzatvorenie dohôd o vykonaní práce inicioval právny predchodca žalobcu a žalovaný bol ubezpečovaný o ich bezvadnosti.

2.2. Čo sa týka posúdenia otázky premlčania uplatneného nároku, odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že nárok žalobcu bol uplatnený včas. V tomto ohľade zdôraznil, že okamih uzavretia dohôd o vykonaní práce nepredstavuje začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby, lebo samotným uzatretím dohôd k vzniku bezdôvodného obohatenia ešte nedošlo a pôvodné vedenie žalobcu vychádzalo z názoru, že tieto dohody sú platnými právnymi úkonmi. Odvolací súd v tomto poukázal na judikát R 1/1979.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP. Podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP) - otázky ne/aplikovateľnosti § 17 ods 3 ZP (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a - otázky premlčania (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

3.1. V súvislosti s ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP žalovaný nesúhlasil s právnymi závermi odvolacieho súdu (bod 8.1 jeho odôvodnenia), „že uzatvorením neplatných dohôd o vykonaní práce nemohol vzniknúť faktický pracovný pomer, čím je vylúčená aplikácia § 17 ods. 3 ZP“. Podľa názoru žalovaného aj keď sa v jeho prípade jednalo o absolútne neplatné dohody o vykonaní práce, ale keďže ich neplatnosť nespôsobil výlučne on, vznikol faktický pracovnoprávny vzťah, a teda mal byť v jeho prípade

§ 17 ods. 3 ZP aplikovaný. V tomto ohľade poukázal na komentáre ZP k ustanoveniu § 17 (autori Demek a spol. a Barancová), podľa ktorých ustanovenie sa § 17 ZP aplikuje aj v prípade faktického pracovného pomeru, t.j. pracovného pomeru, ktorý bol založený na základe neplatnej pracovnej zmluvy, ak túto neplatnosť nespôsobil sám zamestnanec. Žalovaný uviedol, že „[p]okiaľ pracovnoprávna náuka pripúšťa vznik faktického pracovného pomeru z absolútne neplatnej pracovnej zmluvy, použitím argumentu a fortiori je prípustný aj vznik faktického pracovnoprávneho vzťahu z absolútne neplatnej dohody o vykonaní práce, pokiaľ neplatnosť dohody nespôsobil výlučne zamestnanec“. Žalovaný v neposlednom rade ingeroval jeho dobromyseľnosť pri uzatváraní jednotlivých dohôd o vykonaní práce, ktorá bola v konaní preukázaná.

3.2. V súvislosti s ustanovením § 421 ods. 1 písm. c/ CSP žalovaný nesúhlasil s právnymi závermi odvolacieho súdu o určení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia (od 5. októbra 2011, kedy bolo vypracované „memorandum“). Podľa jeho názoru subjektívna premlčacia lehota v okolnostiach posudzovanej veci začala plynúť od okamihu vyplatenia odmien žalovanému. Podľa názoru žalovaného rozdielnosť rozhodovania tejto otázky (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP, pozn.) vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo dňa 1. mája 2013 sp. zn. 1 Cdo 67/2011 (podobne rozhodol aj Najvyšší súd ČR vo veci sp. zn. 33 Cdo 466/2014) a judikátu najvyššieho súdu R 1/1979 [Cpj 37/78 (žalovaný nesprávne uvádza najvyššieho súdu ČR, pozn.)].

3.3. Žalovaný navrhol, aby najvyšší súd uplatnil svoju revíziu kompetenciu a dovolaniu v celom rozsahu vyhovel a priznal mu v celom rozsahu náhradu trov dovolacieho konania. Zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti odvolacieho rozhodnutia.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že dovolanie je potrebné zamietnuť (§ 448 CSP). V ďalšom poukázal na správne závery odvolacieho súdu v oboch žalovaným nastolených otázkach. K otázke uplatnenia § 17 ods. 3 ZP navyše uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným bolo v priebehu konania preukázané, že nevznikol platný zamestnanecký pomer. Žalovaný nenadobudol status zamestnanca a s tým spojenú ochranu v zmysle ZP. Sporné dohody o vykonaní práce nikdy neboli platné a účinné a z uvedeného dôvodu je aplikácia ustanovení ZP vylúčená. Skutočnosť, že sám žalovaný spôsobil neplatnosť pracovného pomeru ustanovuje aj samotné ustanovenie § 5 ods. 4 ZPFZP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť [§ 447 písm. f) CSP].

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej

správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

13. Žalovaný najskôr vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Podľa obsahu dovolania žalovaný namieta podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nesprávne právne posúdenie veci zo strany odvolacieho súdu, a to vo vzťahu k nesprávnej aplikácii § 17 ods. 3 ZP nižšími súdmi (bod 3.1.). Žalovaný konkrétne nesúhlasil s právnymi závermi odvolacieho súdu (bod 8.1 jeho odôvodnenia), „že uzatvorením neplatných dohôd o vykonaní práce nemohol vzniknúť faktický pracovný pomer, čím je vylúčená aplikácia § 17 ods. 3 ZP“.

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ak teda procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli); v opačnom

prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

16. Pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na dvoch alebo viacerých (z hľadiska merita rozhodnutia rovnocenných) dôvodoch, z ktorých každý jeden aj len samostatne bol súdom považovaný za kľúčový [v tom zmysle, že so zreteľom naň bolo treba žalobu buď zamietnuť alebo (naopak) žalobe vyhovieť], zaťažuje procesná povinnosť dovolateľa preukázať prípustnosť a opodstatnenosť dovolania vo väzbe na každý jeden z týchto dôvodov. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

17. Odvolací súd, ale i súd prvej inštancie (jeho právne závery majú pre dovolacie konanie tiež svoj význam - pozri § 387 ods. 1 a 2 CSP, pozn.) v posudzovanej veci založili svoje právne závery na dvoch kľúčových dôvodoch, pre ktoré (čiastočne) vyhovel žalobe proti žalovanému.

Prvým bola skutočnosť, že z obsahu vykonaného dokazovania nevyplývalo, resp. sporové strany (najmä žalovaný) toto nepreukázali, že žalovaný v rámci uzavretých dohôd o vykonaní práce vykonal pre žalobcu (aj) práce, ktoré nevyplývali z jeho funkcie člena Rady fondu [bod 1.2. (súd prvej inštancie)], resp. že činnosti, ktoré sa žalovaný na základe uzavretých dohôd zaviazal vykonávať spadajú do pôsobnosti Rady fondu, ktorej bol žalovaný členom, pričom funkcia člena Rady fondu bola čestná, t.j. nehonorovaná (pozri bod 8.1 a 8.3 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

Druhým bola skutočnosť, že medzi účastníkmi nevznikol ani pracovnoprávny vzťah, resp. faktický pracovný pomer (faktická závislá práca) založený na základe neplatného právneho úkonu, keďže dohody o vykonaní práce boli pre rozpor s § 39 OZ absolútne neplatnými právnymi úkonmi. Preto ani neprichádzal do úvahy postup podľa § 17 ods. 3 ZP.

18. Žalovaný v dovolaní namietal (iba) druhý dôvod, uvedený v predchádzajúcom bode (k tomu pozri bod 3.1.). Bez ohľadu na uvedené v bode 19, ak by najvyšší súd podrobil dovolaciemu prieskumu otázku aplikovateľnosti § 17 ods. 3 ZP na daný prípad, ani potencionálne zistenie nesprávneho právneho posúdenia tejto otázky odvolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu (zmene) odvolacieho rozhodnutia, vzhľadom na uvedené v bode 16. Takýto dovolací prieskum by mal iba akademickú povahu a bol by bez praktického významu k záveru odvolacieho súdu o odmietnutí dovolania žalovaného podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ku ktorému odmietnutiu dospel najvyšší súd na základe v poradí prvého rovnocenného dôvodu (bod 17), aj na základe ktorého nižšie súdy (čiastočne) vyhovel žalobe; tento dôvod totiž žalovaný v dovolaní nenamietal a dovolací súd sa ním preto nemohol zaoberať (§ 440 CSP).

19. Nie bez významu k žalovaným nastolenej dovolacej otázke o aplikovateľnosti § 17 ods. 3 ZP v danej veci je reálna pochybnosť o tom, či ide o otázku právnu alebo skutkovú, keďže jej zodpovedanie nižšími súdmi, teda, či mohlo alebo nemohlo ísť o faktický pracovný pomer (faktickú závislú prácu) sa viazalo v prevažujúcom rozsahu na proces zisťovania skutočného stavu a samotné dokazovanie (napr. svedecké výpovede, či listinné dôkazy). Takto zistený a dokazovaním ustálený skutkový základ sporu (resp. takto vyriešenú otázku skutkovej povahy) nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybňovať v rámci podaného dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

20. Preto najvyšší súd aj v tejto časti odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ CSP.

K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP

21. Žalovaný v ďalšom vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Žalovaný namieta podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nesprávne posúdenie začiatku plynutia

subjektívnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia (od 5. októbra 2011, kedy bolo vypracované „memorandum“). Podľa jeho názoru subjektívna premlčacia lehota v okolnostiach posudzovanej veci začala plynúť od okamihu vyplatenia odmien žalovanému (bod 3.2.). Rozdielnosť rozhodovania tejto otázky najvyšším súdom vidí žalovaný v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011 (toto bolo podrobené vecnému dovolaciemu prieskumu podľa § 238 ods. 1 OSP, pozn.) a judikáte najvyššieho súdu R 1/1979. Pokiaľ dovolateľ uvádzal aj rozhodnutia českého najvyššieho súdu, tieto netvorí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (R 71/2018).

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Ak teda procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli); v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky preto nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávnych a hmotnoprávnych otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd (pozri aj bod 15 v spojitosti s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, pozn.).

24. Žalovaným v dovolaní nastolenou otázkou o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, t.j. kedy sa žalobca dozvedel, že uzavreté dohody o vykonaní práce sú neplatné, a že vyplatením finančných prostriedkov na základe neplatných dohôd vzniklo bezdôvodné obohatenie, sa najvyšší súd už zaoberal vo veci sp. zn. 7 Cdo 158/2017 a sp. zn. 7 Cdo 153/2019 (súdnych sporov na podobnom skutkovom a právnom základe je viacero a všetky tieto boli iniciované na základe vypracovaného memoranda k problematike uzatvárania dohôd o vykonávaní prác členmi rady a dozornej rady fondu z 5. októbra 2011, pozn.). Aj v uvedených veciach sa žalobca na rovnakom skutkovom základe domáhal od iných členiek Rady fondu vrátenia bezdôvodného obohatenia, pretože uzavreté dohody o vykonaní práce boli neplatné. Najvyšší súd v rámci žalovanými podanými dovolaniami v oboch veciach (sp. zn. 7 Cdo 158/2017 a sp. zn. 7 Cdo 153/2019) už uviedol, že nastolená otázka - „kedy sa oprávnený dozvedel nielen skutkové okolnosti vedúce k záveru, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, ale aj to, že došlo k naplneniu niektorej skutkovej podstaty bezdôvodného obohatenia (tu plnením z neplatného právneho úkonu)“ - nemá charakter otázky právnej, ale skutkovej, ktorá je z dovolacieho prieskumu podľa § 421 CSP vylúčená.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd aj dovolanie vyvodzované žalovaným z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

26. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku žalobcu na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.